

*Prosjekt i Samfunnslære,
Høsten 2004*

Utdanning i Darfur



-Drøm eller virkelighet?

*Gruppe:
Susann Larsen,
Julie Risjord Paulsen,
Renate Johansen.*

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	side 2
2. Mulighetene for utdanning i dagens Darfur	side 3
3. Et verdensproblem, men spesielt tilstede i Darfur	side 4-5
- analfabetisme	
4. Intervju med Girmachew Aneme fra Etiopia	side 6
5. Hva vet egentlig norsk ungdom om Darfur	side 7-9
- En spørreundersøkelse	
6. Konklusjon	side 9



Hvordan kan livet være så umenneskelig?

- En innledning

Under en stekende sol i den Sudanske Darfur-regionen sliter mennesker med å få hverdagen til å fungere så normalt som mulig. Alt av menneskelige rettigheter er stjålet fra dem, ja så mange som 1.5 millioner¹ mennesker er drevet på flukt i sitt eget hjemland. Mennesker i alle aldrer er tvunget til et liv i flyktningleirer, et liv med en smerte som er ubeskrivelig. Et liv ingen fortjener å leve, et liv fylt av tårer og grusomhet.

Siden mars 2003 regner vi med at rundt 70000 mennesker² er blitt drept, og om det blir flere vil nok tiden vise. For oss i gruppa er det helt utenkelig at en folkegruppe skal utsettes for slik tortur som disse menneskene i Darfur går gjennom daglig. 1.5 millioner mennesker lever på så godt som ingenting, og et tilbud om utdanning eksisterer ikke lenger. Her i Norge er grunnskolen og kanskje en videre utdanning blitt en obligatorisk selvfølge, som ingen tenker noe videre over. Slik er det i Norge, slik er det ikke i Darfur...

Som vårt prosjekt har vi derfor valgt å legge hovedvekten på utdanning, med problemstillingen; "Hva er utdanningsmulighetene for dagens barn og ungdom i Darfur?" Med denne problemstillingen i bakhodet har vi valgt å gå inn på mindre temaer, slik som analfabetisme og et intervju med en afrikaner med kunnskap om vårt prosjekt. I tillegg til dette har vi valgt å ta en liten avstikker, en spørreundersøkelse om hvilken kunnskap norsk skoleungdom har om krisen som utspiller seg i Darfur.

For oss å finne svaret på hvordan menneskene har det i Darfur akkurat nå, vil være umulig. Dermed er det ikke sagt at det vil være helt umulig for oss å finne et svar på vår problemstilling og hypotese. Vi kommer til å søke på nettet, følge med på nyhetene og ta til oss så mye kunnskap som mulig som vår afrikanske gjest kan gi oss.

¹ Eva Stabell, *Sjudobler Darfur styrken*, www.nrk.no/nyheter 21.10.04

² Kristian Holli, *Refser verdens ledere*, VG NETT 15.10.04

Mulighetene for utdanning i dagens Darfur

I dag lever vi mennesker under forskjellige samfunnsforhold, alt etter hvor i verden vi lever. Mulighetene for å gjøre noe med livet er mange, og for mennesker i de land som ligger høyest på BNP rangeringene er de nesten uendelige. Dette er muligheter som omfatter det aller meste, alt fra fritid og familie til utdanning. Ja, utdanning. Det er for oss nordmenn nesten blitt en selvfølge. Dessverre er det ikke slik i denne provinsen vest i Sudan, ikke i Darfur...

Barn og ungdom som vokser opp i Darfur har ikke lengre anledning til å velge om de vil gå på skole eller ikke, selv om de har aldri så mye penger. Skolene som en gang fantes er nå jevnet med jorden, dette som et resultat av borgerkrigen. At vi nå opplever denne årelange, humanitære krisen i Darfur, gjør ikke saken noe bedre.

Av 1.5 millioner mennesker som er på flukt, regnes det med at det er rundt 500000 barn¹. De bli utsatt for overgrep, drap eller voldtekt, eller er vitner til dette. Så hvorfor skolegang? For litt tid tilbake så forskjellige hjelpeorganisasjoner på skolegang for barn og ungdom i Darfur som viktig, men foreløpig som en løsning det ville være umulig å sette til livs. De grunnleggende behovene kommer alltid først, så de på nyhetene. Mat, drikke og en plass å leve, samtidig som barna kanskje får sjansen til å oppleve det å føle seg trygg. Men nå i ettertid har Redd barna, i samarbeid med Unicef, fått i gang uformelle skoletilbud i flere av leirene i det nordlige og vestlige Darfur².



Som en følge av alt som har skjedd i Sudan og i Darfur-regionen de siste månedene er det nå altså et lyspunkt at små skoler i leirene er satt opp. Dette er ikke riktig det aller beste utdanningstilbudet et barn kan få, men det er hvertfall en begynnelse. Bare det å ha tilgang til læring hjelper til med å normalisere leirhverdagen for de tusener av barn som befinner seg på flukt, samtidig som det gir dem et håp for fremtiden. Barn i nødssituasjoner har nøyaktig samme rett til skolegang og utdanning som andre barn. -Og det er virkelig disse barna som trenger det! De vil få kunnskaper, kunnskaper om hvordan overleve, og om deres egne rettigheter som menneske her på planeten som kalles Jorden.

¹ Gro Brækken, *Skole i en nødssituasjon*, www.reddbarna.no 16.10.04

² Gro Brækken, *Skole i en nødssituasjon*, www.reddbarna.no 16.10.04

Et verdensproblem, men spesielt tilstede i Darfur

- Analfabetisme

Analfabetisme regnes som ett av verdens største og ledende sosiale problemer. På verdensbasis regnes det med at en milliard¹ mennesker er analfabeter. Dette er enorme tall i forhold til hvor mange mennesker det fins i alt. I FN's menneskerettighetserklæring står det at alle mennesker har rett til å kunne lese og skrive. Dette blir på ingen måte oppfylt på verdensbasis. Og kanskje spesielt lite i Darfur. Når vi ser på tallene over analfabetismen i Darfur, ser vi at kun 57,7 prosent av mennene og 34,6 prosent² av kvinnene kan lese og skrive. Hvordan kan dette være mulig? Deres første og viktigste steg for å få gjort noe ut av livet sitt, er å kunne lese og skrive og få seg en utdanning. Dette oppfylles for svært få av barna i Darfur. Hvordan skal disse barna klare seg i den store stygge verdenen uten noe utdanning? De er jo dømt før de fyller 10. Dette er ett problem som burde legges stor vekt på, og ikke bare bli trykket ned.

Uten skolegang sitter store deler av befolkningen uten kunnskaper i det hele tatt. De befinner seg hjemme i landsbyene, eller på flukt fra hjemmene sine. Mange hundre tusen er drevet på flukt, og dette kan man vel ikke akkurat si har hjulpet på for å minke analfabetismen. De får jo ingen muligheter til å lære noe så lenge de er på flukt og befinner seg i flyktningleirer. Dette kan jo forbedres med at de setter opp små skoler i flyktningleirene, men dette er vel kanskje heller urealistisk. FN kommer til å ha som mål å få bedret skolegangen til barna i Darfur, men inntil videre er deres fremste mål å holde dem i livet. Skaffe mat og medisiner.

Det første steget mot utryddingen av analfabetisme, er å få åpnet flere skoler og gjøre tilbudet tilgjengelig for alle barna. Dette har ikke vært tilfelle, verken før eller nå. Skolen har bare eksistert i noen av de større byene, så barn fra landsbygda har så godt som aldri fått sjansen. Skolen har heller ikke vært gratis, den koster penger og er derfor enda vanskeligere å gi barna sine, ettersom landet og regionen lider av ekstrem fattigdom. Myndighetene har ikke hatt dette som noe mål å forbedre. Nøkkelen til å



¹ Fra UM til kamp mot analfabetisme, 21.09.04

² Dick Emanuelsson, Olje og gasskonsesjone I Sudan, 04.08.04

bedre landets økonomi, er jo å få flere personer utdannet og ut i arbeid, men dette ser ikke myndighetene. Kanskje vil de heller ikke se det?

Her i Norge tenker vi knapt over hvordan det ville være å ikke kunne lese og skrive. Analfabetisme prosenten vår eksisterer jo knapt, og dette gjør det også vanskelig for oss å forestille hvordan det ville være å ha et slik handikap som så mange av Darfurs innbyggere lider av. Norges befolkning burde tenke over hvordan levestandardene i andre land er. Å bli født i Norge er som en gave fra gud. Du vil aldri oppleve den fattigdommen som finnes i mange andre land, og heller ikke merke andre forskjeller. Norges u-hjelp støtte burde hovedsakelig gå til å åpne skoler og gjøre dem mer tilgjengelig for alle menneskene. Dette er nøkkelen til ett nytt og bedre Darfur.



Intervju med Girmachew Aneme fra Etiopia.

Studerer til doktorgrad i juss.

”And how will the future for these children be?” spurte Aneme oss. Et spørsmål som antagelig svært få kan svare på. Disse barna som befinner seg som flyktninger i Darfur, uten mat, trygghet og noen familie, hvordan vil det gå med disse? De har ikke mulighet til å gå på skole eller få noen slags for utdannelse. De mister det viktigste grunnlaget for ett trygt og rikt liv. Utdannelse er nøkkelen til å komme seg ut av elendigheten og uten den, hvordan vil det egentlig gå med disse barna?

Vi satte oss ned i det skitne klasserommet. Foredraget av Mr. Aneme er akkurat ferdig. Han har fortalt oss om krisen i Darfur og gitt oss ett innblikk i situasjonen der nede. Vi har spurt om å få et lite intervju med han, og har gjort oss noen forberedelser i forveien.

Etter at vi har fått presentert oss, legger vi frem problemstillinga vår til han. Han virker positivt intresert og synes vi har funnet en aktuell problemstilling. Vi får han til å fortelle om hvordan situasjonen for utdannelse er generelt i Sudan. Han begynner med fortelle oss om hvordan minimalt med barn i hele Sudan får utdannelse. Skolene er blitt jevnet med jorden under borgerkrigen, og nesten ingen av den voksne befolkningen har utdannelse engang. Han forteller oss om hvordan studiemulighetene er blitt dårligere nå, enn det de var tidligere. Dette brude jo ikke være tilfelle. Den eneste byen som tilbyr skolegang gratis, er i Karthoum. Dette viser til hvordan en så fattig befolkning som lever i store deler av Sudan, har minimale sjanser til utdannelse generelt.

Den største analfabetismen i hele Sudan er dessuten i Darfur. Den øker stadig. Provinsen har ingen penger til verken å bygge opp skoler eller sikre de få som er igjen. FN's største oppgave i fremtiden blir å bygge opp samfunnet igjen. Få skolene opp å gå og hjelpe barna til å få en rettferdig start på livet. Er ikke utdannelse en menneskerettighet? Selvfølgelig er nok FN's fremste mål å oppnå fred i Sudan og å få matet befolkningen. Men når det er oppnådd, mener Aneme at utdannelse mulighetene er det viktigste målet til FN i Darfur.

Mens vi snakker om å få mettet befolkningen i Darfur, kan vi nevne den enorme sultekatastrofen som er der nede i disse øyeblikk. Titusener av barn og voksne har dødd i løpet av det siste året. Dette er enorme tall, og helt utenkelige for oss som bor trygge her i Norge. Men Girmachew Aneme tror dette vil forbedre seg i fremtiden. At når demokratiet blir fikset og lederne er villige til å gå av når de ikke er ønsket lengre. Først da vil landet bli klart til å bygges opp igjen.

Hva vet egentlig norsk ungdom om Darfur?

- en spørreundersøkelse

Bryr de seg, eller er de bare bortskjemte dritunger som bruker mesteparten av tiden sin på amerikanske såpeoperaer?

Vår gruppe har hatt en spørreundersøkelse blant elevene på VK 1 på Bodø Videregående skole. Med spørreundersøkelsen skulle vi prøve å finne ut hva den norske ungdommen vet om Darfur, og utdanningsmulighetene der.

Når vi kom i de forskjellige klassene for å finne ut hva ungdom på vår alder egentlig vet om sult og krigsrammede land, eller om det de brydde seg mest om er å se på TV, fikk vi mange spørsmål om hva de skulle gjøre hvis de ikke visste noe om dette emnet. Derfor prøvde vi å få dem til å tenke på hva som kanskje skjer i Darfur, hva som er sannsynlig. Det viste seg at mange i underbevisstheten vet hva som foregår der, men at de ikke er klar over det.

Halvparten av de som var med på undersøkelsen svarte at de hadde hørt om Darfur og halvparten ikke. Ett av spørsmålene vi spurte var; Hva foregår i Darfur?. Vi ga mange alternativer som de skulle velge mellom, for å se hva de egentlig visste om situasjonen der. Det vi fant ut var at de fleste er klar over denne forferdelige katastrofen som utspiller seg i Darfur, men at det selvfølgelig var noen som ikke tok undersøkelsen seriøst. Vi fant ut at flesteparten hadde skjønt at det er borgerkrig, sultkatastrofer, folkemord og voldtekt som stadig går igjen i det kriserammede området.

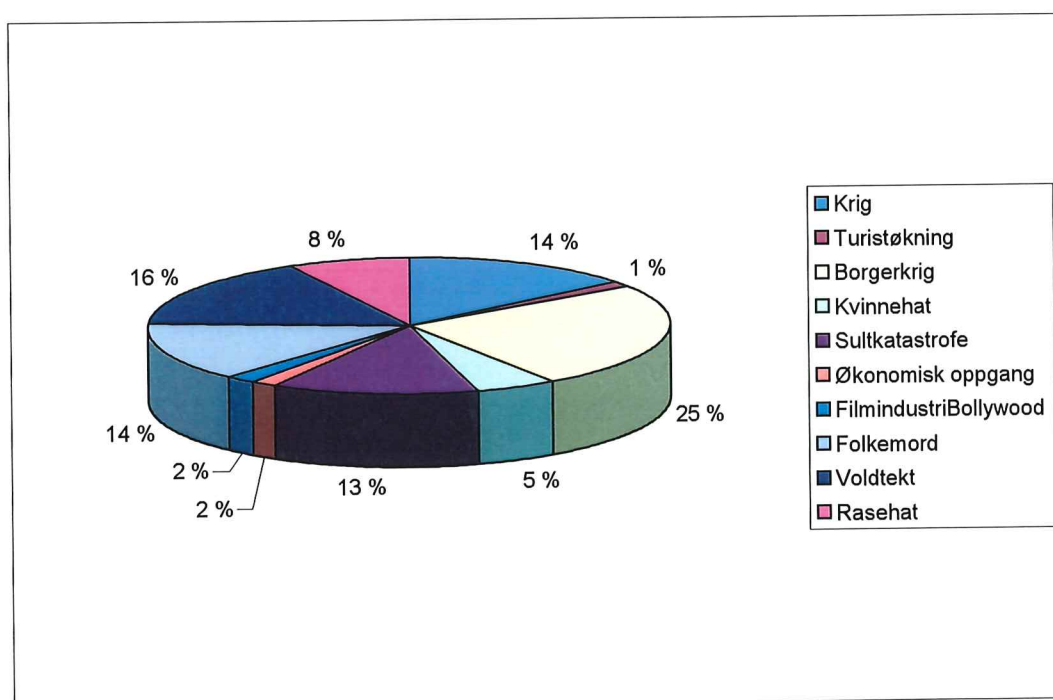
Forholdene i Darfur er veldig trykket. Alle har det helt forferdelig. De har det egentlig så ille at det ikke kan beskrives. Folk sulter, barn sulter, andre barn mister familien sin. Men de som har det verst, er lærerne i Darfur. De er blitt forfulgt, truet, mishandlet og voldtatt. Lærerne har blitt sett på som forrædere og en trussel for landet og folket av regjeringen. De har heller ikke lov til å tale fritt om hva som skjer med dem. I flyktningleiren i Tchad er det 17000 flyktninger, og blant dem er 135 lærere³. Disse lærerne er de aller fattigste av de fattige, de må til og med tigge vann av andre. En av de kvinnelige lærerne i leiren har vasket klærne til de andre for å tjene penger til å starte opp en skole for barna i leiren, men på grunn av regntiden så har de måttet flytte leiren lengre mot grensen til Sahara. På denne skolen har de hverken papir, blyanter, tavle eller pulter, men de har i hvert fall en lærer som er villig til å undervise.

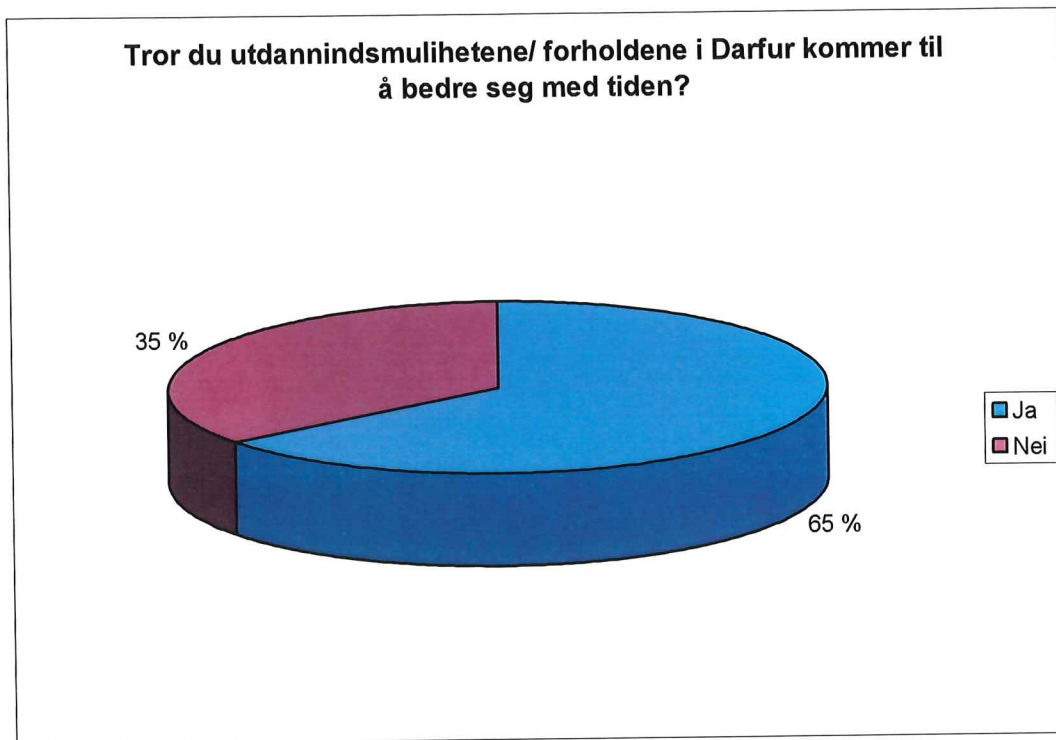
³ Oure Cassoni, *Dreper Darfurs lærere*, www.aftenposten.no/nyheter 19.08.04

Vi spurte også om de trodde det var stor forskjell mellom folkegruppene som fikk utdanning. De fleste trodde at dette var tilfelle, men dette avkreftet den afrikanske mannen vi intervjuet. Det er heller ikke forskjell mellom menn og kvinner når det kommer til utdanning.

Til slutt spurte vi våre medelever om hva de trodde ville skje med utdanningsmulighetene/ forholdene i Darfur i framtiden. Det viste seg at de fleste trodde at det kom til å forbedre seg med tiden, men man vet jo aldri hvor lenge denne borgerkrigen kommer til å vare, så man må bare ta tiden til hjelp. Sann som situasjonen er nå, ser det både dårlig og bra ut. Det kommer til å ta lang tid før det blir bygget et ordentlig offentlig skolesystem, men med hjelp av Røde Kors, er det blitt startet opp skoler i flyktningleirene. Og med veldig stor hjelp av noen spesielle ildsjeler som er villige til å ofre alt for utdanningen, har de klart å skaffet seg noen få lærere.

Vi får håpe at Darfur får all den hjelp som de kan få fremover nå, og at denne konflikten snart kan løses slik at disse stakkars menneskene kan få tilbake livene sine og leve videre som normale mennesker.





Konklusjon

Vi har nå arbeidet med prosjektet vårt over en lang periode, og vi kan vel si at vi har fått et visst inntrykk over situasjonen er i Darfur. Vi ble overrasket over hvor ille en hverdag kan være, og er den dag i dag veldig takknemlig for den skolen vi har mulighet til å gå på her i Norge. Å bli født i Norge er som å vinne førstepremien i Lotto.

Det er litt vanskelig for oss som sitter her i Norge å finne svar på hvordan de har det, siden vi ikke har opplevd det selv. Det vi kom fram til var at det ikke finnes et direkte fasitsvar på vår problemstilling, men det vi fant ut var at tilbudet for utdanning er veldig dårlig. I det siste har heldigvis forskjellige hjelpeorganisasjoner fått øynene opp og innsett hvor viktig skolegang og kunnskap kan være i en hverdag som fattige flyktninger opplever. Utdanningsmulighetene er på bedringens vei, og uoffisielle skoler er blitt satt opp som en midlertidig løsning på problemet. Det eneste vi kan se er at disse organisasjonene må fortsette å hjelpe Darfur med tiltak og veiledning, og å ta tiden til hjelp.

